

Nieuwegein

Programma's en Projecten

Beleidskader Nieuwegein Beweegt 2009-2013

Raadsnummer

Datum 1 september 2008

Auteur Tjarda Gerlof

Versie definitief

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Een nieuwe start	4
3.	Rijksbeleid	5
4.	Provinciaal beleid.....	7
5.	Beleid georganiseerde sport	9
6.	Integrale koers Nieuwegein	11
7.	Visie en missie Nieuwegein Beweegt	15
8.	Jeugd	17
9.	Ouderen en inactieven	18
10.	Sociale infrastructuur	19
11.	Fysieke infrastructuur	20
12.	Van beleidskader naar uitvoeringsprogramma.....	21

1. Inleiding

Sport en bewegen zijn belangrijk. Vele Nieuwegeiners zijn actief in sport en bewegen. Als sporter, als recreant, maar ook als vrijwilliger vinden vele inwoners in Nieuwegein een zinvolle vrijetijdsbesteding in sport en bewegen en dragen op die manier bij aan het algemeen welzijn van de inwoners van de stad.

De intrinsieke waarde van sport en bewegen (plezierig, onderhoudend, waardevol, leerzaam en gezond) laat zich goed benutten voor gezondheidsbevordering, sociale cohesie, integratie, normen- en waardenbesef e.d.

De gemeente Nieuwegein wil, in aansluiting op landelijk en provinciaal beleid, meer bestuurlijke aandacht voor het benutten van sport en bewegen bij de sturing op integrale vraagstukken.

De meerwaarde van sport en recreatie voor de sociale agenda vraagt wel om een versterkte lokale regie en coördinatie. De regierol zal zich richten op het verhogen van het maatschappelijk rendement van sport en bewegen. Sturing geven, richting en leiding geven, synergie en samenwerking bewerkstelligen, mobiliseren van partijen, communiceren, voor consistentie zorg dragen zijn belangrijke aspecten van de regisserende rol. Daarbij is het van belang met gelijkgestemde verwachtingen van start te gaan.

Om die reden heeft de gemeente Nieuwegein er voor heeft gekozen eerst het beleidskader "Nieuwegein Beweegt" vast te stellen. Hiermee wordt aangegeven dat de bestuurlijke focus primair gericht wordt op het maatschappelijk rendement, dat met sport en bewegen is te behalen. Accommodaties zijn daarbij een voorwaarde, maar de behoefte daaraan wordt gerelateerd aan de doelen, die de gemeente wenst te bereiken met het nieuwe sport- en beweegbeleid. De gezondheidswinst, die is te behalen met sport en bewegen is aanleiding het traditionele sportbeleid te verbreden naar een integraal sport- en beweegbeleid.

De nieuwe bestuurlijke focus is uitgewerkt op de aandachtspunten van het sociaal beleid, te weten:

1. de jeugd in Nieuwegein,
2. de ouderen en inactieven in Nieuwegein,
3. de sociale infrastructuur voor sport en sportstimulering en
4. de fysieke infrastructuur.

Speciale aandacht zal daarbij geschonken worden aan de mogelijkheden voor mensen uit de lage inkomensgroepen en mensen met een beperking.

Het beleidskader "Nieuwegein Beweegt" verwoordt de nieuwe uitgangspunten, van waaruit de gemeente de komende jaren wenst te sturen op sport en bewegen. Een nog vast te stellen beleidsplan formuleert vervolgens de maatschappelijke doelstellingen en in een uitvoeringsprogramma worden die doelstellingen concreet vertaald naar activiteiten.

2. Een nieuwe start

Dit beleidskader heeft een interactieve voorbereiding gekend. Diverse organisaties, instellingen en bedrijven hebben meegedacht over de vormgeving van nieuwe uitgangspunten.

Voor de verdere uitwerking zal een plan en een uitvoeringsprogramma worden opgesteld.

Ook daarbij wordt weer samengewerkt met de organisaties in het veld.

Het plan en uitvoeringsprogramma zal bestaan uit vier deelnotities voor de verschillende aandachtsgebieden. Tezamen vormen deze uitwerkingen het integrale beleidsplan en uitvoeringsprogramma van "Nieuwegein Beweegt".

De deelnotities geven invulling aan de praktische realisatie van de visie en missie zoals geformuleerd in dit beleidskader. De uitvoering van het programma zal plaatsvinden in de periode 2009 – 2013. Op basis van een goede sportmonitor zullen de resultaten van het beleid periodiek in beeld worden gebracht, zodat inzichtelijk wordt of de doelstellingen van het beleid gehaald worden en/of bijstelling behoeven.

Naast het opstellen van plan en uitvoeringsprogramma, zal de gemeente haar beleidsinstrumentarium actualiseren om goed aan te sluiten op de ambities van dit beleidskader. Het gaat dan vooral om het opstellen van nieuwe beleidsregels voor subsidiëring van projecten ter bevordering van sport en bewegen, regels voor het gebruik van de sportaccommodaties en een keuze voor de positionering van het beheer van de sportaccommodaties. Dit zal parallel aan het plan en uitvoeringsprogramma worden uitgewerkt.

De aanpak van maatschappelijke vraagstukken wordt niet primair vanuit het sport- en beweegbeleid gestuurd, maar sport en bewegen zullen wel een bijdrage leveren aan de diverse maatschappelijke vraagstukken. Daar waar dat het geval is, zal de gemeente de financieringssystematiek integraal toepassen.

Met al deze acties formuleert de gemeente een nieuwe start voor de sturing op sport en bewegen. De gemeente Nieuwegein staat hierin niet alleen. Ook op landelijk en provinciaal niveau wordt een verbreding van het traditionele sportbeleid bepleit. Een goede aansluiting hierop biedt nieuwe mogelijkheden voor de ontwikkeling van sport en bewegen in Nieuwegein. Daarom wordt in dit beleidskader ook aandacht geschonken aan de bestuurlijke inzet op landelijk en provinciaal niveau.

Tot slot is nog van belang op te merken dat de gemeente de uitvoering van de ambities niet alleen zal kunnen waarmaken. De nieuwe manier van werken vraagt om een actieve sturing vanuit de ambtelijke organisatie op de processen in de samenleving. Het vraagt ook om resultaatgericht en projectmatig werken van vele partijen. En voor de uitvoering geldt: we zullen het samen moeten doen.

3. Rijksbeleid

In 2005 heeft het rijk haar sportbeleid vrijgegeven onder de titel "Tijd voor sport". Met deze titel draagt de rijksoverheid uit dat de sport extra aandacht moet hebben, zowel van burgers als van maatschappelijke organisaties en de overheid zelf. Het kabinet streeft naar een sportieve samenleving, waarin zowel veel aan sport wordt gedaan als van sport wordt genoten.

Daarbij zijn de volgende doelen gekozen:

- Mensen gaan meer sporten en bewegen voor hun gezondheid
- Via de sport ontmoeten meer mensen elkaar en doen mee aan maatschappelijke activiteiten
- Mensen gedragen zich sportief en respecteren (spel)regels
- De topsport wordt bevorderd als symbool voor ambitie, als bron van ontspanning en voor ons nationaal imago in binnen- en buitenland.

Het sportbeleid is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma met de titel "samen voor sport".

In 2007 is het uitvoeringsprogramma geactualiseerd met de beleidsbrief "de kracht van sport": het kabinet wil investeren in de kracht van sport. Dat geldt zowel in de breedte als aan de top. Met de intrinsieke waarde van sport als uitgangspunt steunt het kabinet de sport vooral vanwege de maatschappelijke waarden, waaraan sport een bijdrage levert. De maatschappelijke functie maakt de sport gewild én kansrijk voor het realiseren van belangrijke kabinetsdoelen: op het gebied van preventie en gezondheid, jeugdbeleid, onderwijs, waarden en normen, integratie, wijken, veiligheid en internationaal beleid.

Doelstellingen van het sportbeleid voor de komende jaren zijn:

- 10% van de sportverenigingen is sterk genoeg om maatschappelijke taken uit te voeren;
- 20% meer talentvolle sporters - met en zonder handicap - heeft uitzicht op de top;
- meer sporters met een handicap sporten en bewegen;
- meer mensen voldoen aan de beweegnorm*.

** Voor de jeugd (<18 jaar) is de Nederlandse Norm Gezond Bewegen vastgesteld op dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie); voor volwassenen geldt een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.*

Fitnorm: Minstens drie maal per week gedurende 20 minuten intensief bewegen.

Het sportbeleid wordt gerealiseerd door:

- de inzet van combinatiefuncties voor brede scholen, sport en cultuur;
- het creëren van aanvullende faciliteiten voor talenten;
- het creëren van meer mogelijkheden voor gehandicaptensport via het speciaal onderwijs, zorginstellingen en sportverenigingen;
- de evaluatie en herijking van het beleid voor de gehandicaptentopsport;
- de voortzetting van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB):
- in 2012 is het percentage volwassenen (18+) dat aan de beweegnorm voldoet minimaal 70%
- in 2012 is het percentage jeugdigen (4-17 jaar) dat aan de beweegnorm voldoet minimaal 50%
- in 2012 is het percentage inactieve volwassen Nederlanders maximaal 5% (2005: 6%)
- de ondersteuning van de sportsector bij maatregelen gericht op de bevordering van sportiviteit en respect en het tegengaan van uitwassen;
- actieve participatie van Nederland in internationaal verband betreffende sport en ontwikkelingsamenwerking, het anti-dopingbeleid en het EU-Witboek.

Om deze doelstellingen te realiseren maakt het rijk kaderstellende afspraken met sleutelorganisaties in het land, waaronder de VNG en het NOC*NSF.

Zo is voor de uitvoering van het NASB onlangs een contract gesloten tussen VWS, NOC*NSF en de VNG om de beoogde doelen en activiteiten van de impuls NASB te realiseren en om de realisatie van de beweeginterventies onderdeel te laten zijn van gemeentelijke plannen op het terrein van het lokaal gezondheidsbeleid. Een ander onderdeel van het contract betreft het realiseren van een meer beweegvriendelijke omgeving. De looptijd geldt van 3 april 2008 t/m 1 juli 2014. De taak van de VNG is om gemeentebesturen te stimuleren deel te nemen.

Door integraal te opereren onderneemt het kabinet extra specifieke acties om sportdeelname te bevorderen. Zo is in het kader van de armoedebestrijding vastgesteld dat het aantal kinderen dat maatschappelijk niet meedoet om redenen van armoede deze kabinetsperiode met de helft afneemt. Het aantal kinderen uit arme gezinnen, dat lid is van een sportvereniging, dat naar muziekles gaat of dat anderszins participeert, moet stijgen.

Het streven is erop gericht gemeenten zo te stimuleren dat goed functionerende lokale infrastructuur, zoals sportfondsen, stichting Leergeld en onderwijsinstellingen, bij de aanpak wordt betrokken.

Onderkend wordt dat voor het bereiken van de beoogde sportieve samenleving de inzet van velen nodig is. De rijksoverheid dicht zichzelf een bescheiden rol toe. Het zijn vooral de sporters zelf en de sportorganisaties die hier een verantwoordelijkheid in hebben. Vandaar dat in dit beleidskader ook aandacht besteed wordt aan het beleid van de georganiseerde sport, met haar koepel NOC*NSF.

Van overheidskant zijn het vooral de gemeenten, die als primair betrokkenen voor het fundament van het sportbouwwerk zorgen. De provincie neemt daarin een ondersteunende rol.

4. Provinciaal beleid

Recentelijk (juni 2008) heeft de Provincie Utrecht een nieuw sportbeleid vastgesteld onder de titel "Utrecht in Beweging". Het beleid is vertaald naar een uitvoeringsprogramma voor de jaren 2007-2011.

Samen met sportaanbieders en gemeenten in Utrecht spant de provincie zich in om zoveel mogelijk inwoners in beweging te hebben en te houden via de volgende speerpunten:

- a. Versterken van de sportinfrastructuur;
- b. Versterken van samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport;
- c. Sport en ruimte;
- d. Sportstimulering voor specifieke doelgroepen;
- e. Aanstormend talent in relatie tot breedtesport.

Het belangrijkste instrument is het bevorderen van samenwerking tussen sportorganisaties, onderwijsinstellingen en buurt. Hiermee bevordert de provincie dat ook "niet-sportief-actieve" Utrechters sportief actief worden.

Ad a: Het versterken van de sportinfrastructuur

De provincie Utrecht draagt hieraan bij door samenwerkingspartners te ondersteunen en kennis omtrent de (harde en zachte) sportinfrastructuur in de provincie te bundelen.

Hiertoe zet de provincie in op:

- Beleidsondersteuning sport & bewegen (digitaal sportloket, ondersteuning van sportbeleid voor gemeenten, netwerkbijeenkomsten en ondersteuning van sportbeleid voor sportverenigingen)
- Sportvrijwilligers (scholing, workshops en kwaliteitszorg)
- Innovatieve ontwikkelingen (samenwerkingsinitiatieven van sport met bedrijfsleven en onderwijs)

Ad b. Versterken van samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport

De provincie Utrecht draagt hier aan bij door samenwerkingspartners te ondersteunen, waardoor sport en bewegen in de wijk gestimuleerd wordt en de integratie vergroot.

Hiertoe zet de provincie in op:

- Sport en Bewegen voor de jeugd (informatievoorziening aan gemeenten en start nieuwe BOS-projecten)
- Nieuwe sportarrangementen (initiatieven samenwerking nieuw sportaanbod)
- Werkgeverschap combinatiefuncties (ontwikkeling van een (dienstverlenend) samenwerkingsverband en deskundigheidsbevordering)
- Het jeugdsportfonds (ondersteunen backoffice)

Ad c. Sport en ruimte

De provincie Utrecht draagt hier aan bij door samenwerkingspartners te ondersteunen waardoor sport en bewegen ook in kleine kernen mogelijk is.

De provincie zet in op het versterken van de harde sportinfrastructuur door:

- onderzoek naar huidig en toekomstig gebruik van sportaccommodaties ter voorbereiding op toekomstig sportbeleid;
- ontwikkelen van bovenlokaal sportgebruik;
- creëren van randvoorwaarden m.b.t. sport en bewegen voor multifunctionele voorzieningen

Ad d. Sportstimulering voor specifieke doelgroepen:

- jeugd en jongeren (4 tot en met 24 jaar);
- mensen met een lichamelijke beperking;
- allochtonen (in het bijzonder meisjes) en
- niet sportief actieve ouderen.

De provincie Utrecht draagt hier aan bij door samenwerkingspartners te ondersteunen, die de doelgroepen intensief benaderen en aanzetten tot sportieve activiteiten en meer bewegen.

De provincie zet in op:

- informatievoorziening en inhoudelijke ondersteuning voor gemeenten en uitvoerders
- het uitrollen van een provinciedekkend netwerk en
- het inzetten van kansrijke interventies bij sportstimuleringsprojecten via aandachtsgebieden wijk, school en sport.

Ad e. Aanstormend talent in relatie tot breedtesport

De provincie Utrecht draagt hier aan bij door samenwerkingspartners te ondersteunen om alle jonge sporttalenten een kans te bieden zich te ontwikkelen tot toppers.

De provincie zet in op het stimuleren van jong sporttalent door:

- het oprichten van een provinciaal talentenfonds (voor individuele sporters);
- faciliteiten te creëren (met samenwerkingspartners ontwikkelen van ten minste 3 talentencentra in de provincie) en
- door side-events voor de breedtesport rondom topsportevenementen te subsidiëren.

5. Beleid georganiseerde sport

De georganiseerde sport vormt een belangrijke partner bij de uitvoering van sport- en beweegbeleid.

De georganiseerde sport is gestructureerd via de aangesloten verenigingen bij bonden, die op hun beurt weer zijn aangesloten bij het landelijke NOC*NSF. Zowel de bonden als het NOC*NSF kennen ook nog hun aansluiting bij respectievelijk de internationale bonden (op Europees en wereldniveau) en het IOC. Voorzitters en directeuren van de bij de NOC*NSF aangesloten sportbonden stellen de sportagenda op. Een verdere positionering van de originele en unieke kracht van de sport is de basis voor de sportagenda. Het actuele motto is "een sportieve onderneming": sportverenigingen hebben de uitdaging ervoor te zorgen dat ze aantrekkelijk zijn, zodat mensen aansluiten en aangesloten blijven.

De afgelopen jaren zijn drie doelen geformuleerd:

- Sterker marktaandeel
- Nederland bij de top 10 van de wereld
- Intensiever samenwerken om de georganiseerde sport te versterken.

Door de wens voor een kandidatuur voor de Olympische Spelen in 2028 is daar een vierde doel bijgekomen: Olympisch gereed in 2016. Genoemde doelen worden door het kabinet onderkend.

De doelen zijn in diverse subdoelen nader uitgewerkt:

Sterker marktaandeel:

- Iedereen in de samenleving krijgt een passend sportaanbod.
- Meer professioneel kader om daarmee een impuls te geven aan professionalisering van vrijwilligers.
- De leden krijgen de mogelijkheid om drie keer per week sportief actief te zijn.
- Sportbonden differentiëren in het ondersteuningsaanbod aan verenigingen.
- Intensieve samenwerking met gemeenten, onderwijs, gezondheidsinstellingen, anders georganiseerde sport en bedrijfsleven is een noodzakelijke randvoorwaarde.
- Met het onderwijs worden allianties gesloten op het gebied van opleidingen, gebruik accommodaties, aanstellingen van kader en het sportaanbod.

Nederland bij de top 10 van de wereld:

- Per sporttak worden haalbare sportieve ambities vastgesteld.
- Er worden kwaliteitscriteria ontwikkeld om te komen tot sporttechnische programma's van hoog internationaal niveau.
- Er worden opleidingsroutes ontwikkeld als basis voor het opleiden van topsporters.
- Prestatie en progressie zijn uitgangspunten voor het systeem van voorzieningen voor topsporters.
- Er wordt collectief geïnvesteerd in innovatie.
- Aandacht wordt verlegd van het realiseren van wedstrijdaccommodaties naar topsport-trainingsaccommodaties.

Intensiever samenwerken om de georganiseerde sport te versterken:

Het betreft hier m.n. het streven naar efficiënt georganiseerde bonden en verenigingen.

Olympische Spelen in 2028?

Het perspectief van de organisatie van de Olympische Spelen wordt als een kans cq. katalysator gezien om vele krachten zodanig te bundelen dat de maatschappelijke betekenis van sport echt benut wordt. Dat betekent dat in een beleidsmatige aanpak sport in de wijk, talentontwikkeling, wedstrijdsport en zeker topsport op nationaal, internationaal en mondiaal niveau elkaar versterken. Te lang zijn breedtesport en topsport als tegenstellingen gepositioneerd en ervaren. De georganiseerde sport in Nederland kenmerkt zich juist door de relatie tussen recreatieve sport, wedstrijdsport en topsport. De markt vraagt om professionalisering van de sportketen waarin de sportvereniging het belangrijkste scharnierpunt van geïntegreerd sportief, maatschappelijk en economisch beleid is en moet blijven. Deze professionalisering moet niet ten koste gaan van de vrijwillige inzet, maar deze juist maximaal laten renderen.

Momenteel bevindt het NOC*NSF zich in de tweede fase van een traject om te komen tot een kandidatuur voor de Olympische Spelen in 2028. Die tweede fase richt zich op de opbouw van het benodigde sportklimaat gedurende de periode 2008 tot 2016.

Een sportklimaat op Olympisch niveau bestaat uit:

- Een sterke sportketen met een internationaal competitieve topsport, een stevig sportfundament aan de basis en professionele wedstrijdsport;
- Een stevige positie van de sport in Nederland door publiek private samenwerking;
- Een breed draagvlak voor de sport in Nederland gebaseerd op een echte sportcultuur;
- Een afgestemd evenementen- en accommodatiebeleid dat regelmatig de organisatie van internationale topevenementen mogelijk maakt;
- Een nadrukkelijke positie van Nederland in de internationale sportwereld.

Er worden talentontwikkelingsprogramma's ontwikkeld en uitgevoerd en investeringen gedaan in versteviging van de positie van de georganiseerde sport (bonden en verenigingen).

Ook worden accommodaties gebouwd en/of aangepast en internationale sportevenementen in een samenhangend geheel in Nederland georganiseerd. Nadrukkelijk wordt in projecten aandacht besteed aan de verankering van de sport in de samenleving en het vergroten van het draagvlak voor sport zodat daadwerkelijk een samenhangend sportklimaat kan ontstaan. Aan het einde van deze fase beschikt Nederland over een infrastructuur op Olympisch niveau. Fase 2 eindigt met het besluit of en wanneer een bid wordt uitgebracht.

6. Integrale koers Nieuwegein

In aansluiting op het landelijk en provinciaal beleid, kiest ook Nieuwegein voor een integrale koers. Op deze wijze ontstaat er ruimte om innovatieve oplossingen te vinden voor problemen in de stad, in de wijken en in buurten.

Daarbij heeft Nieuwegein oog voor groepen die extra steun kunnen gebruiken (zoals jongeren, ouderen, gehandicapten, zieken en mensen met een smalle beurs). Sport en bewegen wordt in samenhang gezien met andere beleidsterreinen om zo bij te dragen aan een schone, hele, veilige en prettige leef- en werkomgeving.

Samenwerken wordt een belangrijk speerpunt. Belangrijke zaken wil de gemeente samen met bewoners, betrokken organisaties, instellingen en verenigingen oppakken. Bij de voorbereiding is afstemming gezocht met de beleidsterreinen onderwijs, welzijn, armoedebestrijding, jeugdbeleid, citymarketing, gezondheidsbeleid, integratiebeleid en ouderenbeleid. In de uitvoeringsfase wordt samenwerking vormgegeven.

Aansluiting op lokaal onderwijsbeleid, brede school en jeugdbeleid:

Gelet op de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling van kinderen is voldoende sport en beweging van groot belang. Sport en beweging hebben een gunstige invloed op

- de schoolprestaties;
- het verminderen van schooluitval;
- de overdracht van normen en waarden;
- het omgaan met regels
- het aanleren van discipline en
- het vergroten van zelfvertrouwen en weerbaarheid.

Voor een goed sport- en beweegaanbod is het van belang de rol van het onderwijs in beschouwing te nemen. Op de meeste basisscholen is geen vakleerkracht aanwezig voor het bewegingsonderwijs. Het gemeentebestuur vindt goed sportonderwijs op basisscholen essentieel en wil hierover in overleg treden met de schoolbesturen om te bezien hoe dit gerealiseerd kan worden. De gemeente zal hierbij een gepaste terughoudendheid ten toon spreiden, omdat de primaire verantwoordelijkheid voor het bieden van vakonderwijs bij de schoolbesturen ligt.

Toch kan geambieerd worden dat er voldoende accommodaties zijn voor het basis- en voortgezet onderwijs om te voldoen aan regels omtrent het aanbieden van sport op school.

Scholen moeten kunnen werken met gekwalificeerde sportdocenten en leerlingen moeten in contact treden met het brede aanbod: ze moeten weten wat de mogelijkheden zijn en kunnen kiezen voor de sport die het beste bij hun past (leefstijl).

Meer aandacht is ook gewenst voor alledaags bewegen: bv. lopend of op de fiets naar school, i.p.v. met de auto. Er moeten voldoende fietspaden zijn en een betere infrastructuur.

Het is van belang de openbare ruimte en de speelplaatsen zo in te richten dat ze uitnodigen tot bewegen.

De samenwerking tussen onderwijs en sport krijgt mede vorm en inhoud door de inzet van combinatiefuncties. Bij combinatiefuncties valt te denken aan vakleerkrachten en trainers die naschoolse sportactiviteiten organiseren op school of de sportvereniging en die de verbinding leggen tussen de sportvereniging en het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk of aan de brede school-coördinatoren, die de samenwerking tussen scholen, opvang en sport tot stand brengen.

Met de inzet van combinatiefunctionarissen worden meerdere doelen tegelijk nagestreefd:

- de uitbreiding van het aantal brede scholen met sportaanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs;
- de versterking van sportverenigingen met oog op hun maatschappelijke functie en de inzet van sportverenigingen voor het onderwijs, de naschoolse opvang en de wijk;
- het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen voor alle leerlingen;

De gemeente zal in overleg met de organisaties voor onderwijs, sport en cultuur bepalen wat voor soort combinatiefuncties gewenst zijn, passend bij de behoeften die er in de wijken zijn. De gemeente sluit vervolgens een lokale overeenkomst over de realisering van combinatiefuncties met de betrokken partijen, zoals scholen en sportverenigingen om bovengenoemde doelen te bereiken.

Een andere aansluiting op het onderwijs- en jeugdbeleid betreft de maatschappelijke stages.

In algemene zin is samenwerking tussen het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven van groot belang in het streven om schooluitval te verminderen. Daarom heeft de gemeente een denktank opgericht (gemeente, bedrijven, opleidingscentra), die zich bezig met het afstemmen van vraag en aanbod van de stagebehoefte bij het bedrijfsleven en bij de opleidingscentra. De denktank kan ook een rol spelen bij de vormgeving van maatschappelijke stages in Nieuwegein als uitvoering van het rijksbeleid, om alle leerlingen van het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage te laten volgen. Interessant is om in dit kader de mogelijkheden van het inzetten van maatschappelijke stages bij sportverenigingen te bezien.

Aansluiting op het beleid voor armoedebestrijding

Uit de minima-effect-rapportage van het NIBUD (juni 2005) blijkt dat de koopkracht van veel Nieuwegeinse huishoudens niet voldoende is. Veel uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn niet of nauwelijks te bekostigen waardoor een risico op sociale uitsluiting ontstaat. De gemeente wil Nieuwegeinners, die afhankelijk zijn van een minimum-inkomen, mee laten doen aan het sociale leven en dus ook aan sport. Op deze manier wordt sport mede ingezet om maatschappelijke participatie van kinderen te bevorderen.

Aansluiting op het lokaal gezondheidsbeleid en WMO

De doelstelling van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is dat iedereen mee doet in de samenleving, ongeacht fysieke beperking, psychische problemen of psychosociale problemen.

Sport en bewegen hebben een positieve invloed op het welzijn van de mensen, zijn goed voor lichaam en geest door plezier, uitdaging, conditie en ontmoeting. Sport en bewegen kunnen zo bijdragen aan de sociale cohesie en gezondheidsproblemen voorkomen zoals overgewicht en depressie.

Om latere gezondheidsproblemen te voorkomen is het van belang dat kinderen zowel op de basisscholen als het voortgezet onderwijs goed sportonderwijs aangeboden krijgen.

Gerichte bewegingsprogramma's kunnen bijdragen aan het bevorderen van een gezond gewicht bij kinderen en het tegengaan van obesitas.

Maar ook de risico's op hart en vaatziekten bij ouderen en depressies en eenzaamheid bij volwassenen kunnen door een specifiek sport- en beweegaanbod worden verminderd.

Het huidige aanbod van sportaanbieders voorziet hierin nog onvoldoende. Gerichte acties zijn gewenst om een aanbod op maat te realiseren. Het bevorderen van actieve sportdeelname en speciale beweegprogramma's kunnen in belangrijke mate bijdragen aan het boeken van gezondheidswinst.

Aansluiting op het integratiebeleid:

Dit beleidskader verwoordt geen specifieke aandacht voor allochtonen. Dat komt overeen met het integratiebeleid van Nieuwegein. Het integratiebeleid richt zich op de samenleving als totaliteit en dus in beginsel op alle bewoners. De kern van het beleid is dat ongelijkheid in kansen wordt bestreden. Het beleid richt zich op het bestrijden van achterstanden en sociale uitsluiting. Alleen wanneer het aannemelijk is dat de etnisch-culturele achtergrond van het individu verbonden is met de oorzaak van iemands achterstandspositie, zal de gemeente overwegen deze "factor" mee te nemen bij het beleid en de aanpak die ontwikkeld wordt. Integratie wordt verder bevorderd door samenwerking met organisaties in het onderwijs, cultuur, sport, werk en inkomen, huisvesting, zorg en welzijn. Het plezier aan sport en bewegen kan op een ongedwongen wijze bijdragen aan de gewenste integratie.

Aansluiting op het welzijnsbeleid:

Momenteel is een nieuw beleidskader welzijn in voorbereiding. Dat beleidskader is een uitwerking van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en maakt daarbij een koppeling met het vastgestelde accommodatiebeleid. Het nieuwe beleidskader voor welzijn zal uitnodigen tot het activeren en ondersteunen van de zelfredzaamheid van inwoners om eigen levensdoelen te stellen en te realiseren en op het versterken van de betrokkenheid van de inwoners op elkaar. Het zal ondernemers uitnodigen om meer betrokkenheid te tonen bij welzijnsvraagstukken en het zal welzijnsaanbieders aansporen tot het opsporen van burgerinitiatieven, die via ondersteuning uit kunnen groeien tot zelfstandig opererende initiatieven. Zelfgeorganiseerde initiatieven kunnen worden ondersteund door het opbouwwerk.

Aansluiting op citymarketing:

'Het Geheim van Nieuwegein' is een campagne gericht op de eigen inwoners, en heeft als doel de leuke kanten van Nieuwegein nadrukkelijk voor het voetlicht te brengen. Er is bewust gekozen de leuke kanten van de stad op allerlei terreinen te laten zien. Dus ook op het gebied van sport en bewegen. Sportieve evenementen en initiatieven kunnen als Geheimen van Nieuwegein worden gepresenteerd door ze aan de campagne te koppelen. Bijvoorbeeld door in communicatiemiddelen rond die evenementen een link met de stadspromotiecampagne te leggen, of door spandoeken over de campagne op te hangen bij die evenementen en initiatieven. Op deze wijze wordt getoond dat er veel leuks te doen is in Nieuwegein en dat we daar trots op zijn.

7. Visie en missie Nieuwegein Beweegt 2009 - 2013

Sport en bewegen kunnen gezien worden als doel op zich: een leuke en ontspannende vrijetijdsbesteding. Sport draagt bij aan het welzijn van de inwoners. Sporten en bewegen is leuk, gezond en zorgt voor binding van mensen aan elkaar en aan de stad.

Sport en bewegen kunnen ook een bijdrage leveren aan het oplossen van specifieke maatschappelijke vraagstukken. Aangegeven zijn reeds de vraagstukken overgewicht, jeugdoverlast, integratie van specifieke groepen, leefbaarheid en sociale cohesie in een wijk. Sport en bewegen worden ingezet om hieraan een bijdrage te leveren.

Een derde functie van sport is de topsport. De gemeente onderkent de positieve wisselwerking tussen topsport en breedtesport. De nieuwe bestuurlijke focus van het sport- en beweegbeleid is echter primair gericht op het maatschappelijk rendement, dat via samenwerking met de breedtesport is te realiseren. Topsport kan de stad wel op de kaart zetten. Sport wordt dan ingezet als middel om aan stadspromotie te werken. Door de verbreding van het sportbeleid naar een integraal sport- en beweegbeleid is het onderscheid tussen breedtesport en topsport minder relevant. Het is een expliciete keuze om vooral in te zetten op breedtesport en topsport te benaderen als één van de middelen om aan stadspromotie te doen.

We hoeven ons als gemeentebestuur niet op alle gebieden evenveel te "bemoeien" met de sport. Sommige groepen zijn prima in staat om hun eigen activiteiten te organiseren en kunnen dit ook zelf betalen. Anderen niet. We willen ons in de sturing op het sporten en bewegen vooral richten op de volgende groepen: jeugd, ouderen en inactieven, mensen met een beperking en mensen uit de lage inkomensgroepen. Door de ondersteuning specifiek te richten op de jeugd willen wij een goede basis leggen voor sportdeelname op latere leeftijd.

Ondersteuning van ouderen is van belang omdat voor deze groep een specifiek aanbod noodzakelijk is. Bovendien is voor deze groep een goed aanbod van vrijetijdsbestedingen extra van belang. Voor mensen met een beperking is de toegankelijkheid van de reguliere voorzieningen en activiteiten van belang. Een specifiek toegespitst aanbod kan hier uitkomst bieden.

Dit alles resulteert in onze visie en missies voor de komende jaren.

Visie Nieuwegein Beweegt 2009-2013

Het gemeentebestuur bevordert sport en bewegen vanuit de gedachte dat sport als vrijetijdsbesteding bijdraagt aan het welzijn van de inwoners.

Missie 1.

Zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden.

Missie 2:

Sport en bewegen leveren een bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken.

Deze visie en missies laten zich vertalen in de volgende uitgangspunten:

Uitgangspunt 1:

Het gemeentebestuur wenst haar bestuurlijke focus te verbreden op het positieve maatschappelijke rendement van sport en bewegen.

Uitgangspunt 2:

Het gemeentebestuur richt zich vooral op

- a. het stimuleren van sport en bewegen voor :
 - de jeugd
 - de ouderen en inactieven
 - de mensen met een beperking
 - de inwoners uit de lage inkomensgroepen
- én
- b. het voorkomen van sport- en beweeguitval.

Uitgangspunt 3:

Het gemeentebestuur wil verbreding van het productenaanbod bevorderen en daarom ook het aanbod van producten voor meer incidentele sportbeoefening buiten de verenigingsstructuren financieel ondersteunen. Dit voor zover passend bij de doelgroepen.

Uitgangspunt 4:

Het gemeentebestuur zet adequate beleidsinstrumenten in om haar uitgangspunten (later te vertalen in SMART-doelstellingen) te ondersteunen, w.o.

- het subsidiëren van activiteiten voor jeugd, ouderen, inactieven en mensen met een beperking;
- het financieel ondersteunen van inwoners uit de lage inkomensgroep;
- het in stand houden van de gemeentelijke sportaccommodaties.

Uitgangspunt 5:

Wanneer sport binnen andere beleidsvelden wordt ingezet voor de aanpak van maatschappelijke vraagstukken of voor stadspromotie dan stemt het gemeentebestuur de financiële ondersteuning van sportactiviteiten hierop af.

8. Jeugd

Wij kennen hoge prioriteit toe aan de jeugd.

De focus van het sport en beweegbeleid vindt zijn beleidsmatige inbedding voor een belangrijk deel in het onderwijs-, jeugd-, integratie-, armoede- en gezondheidsbeleid. Een actieve leefstijl helpt overgewicht en ziektes op latere leeftijd te voorkomen; voor kinderen is dan minstens elke dag een uur beweging nodig.

Kinderen en jongeren doen in de sport spelenderwijs ervaringen op, die zij ook buiten de sport goed kunnen gebruiken: van samen sporten en verantwoordelijkheid dragen, tot leren samenwerken en omgaan met regels. Sport geeft zelfvertrouwen en sporten heeft een positief effect op schoolresultaten. Kinderen van verschillende culturen worden verbonden door de sport. Daarnaast kan sport een (deel) oplossing zijn voor problemen rondom leefbaarheid en (jongeren) overlast. We willen daarom wijkgericht werken en in samenspraak met de wijknetwerken de driehoek sport, buurt en onderwijs versterken. De rol van de gemeente wordt die van regisseur.

Voor opgroeiende kinderen is het belangrijk dat zij in hun woonomgeving kunnen spelen. We willen daarom in alle wijken speelplaatsen voor alle leeftijden conform het huidige vastgestelde niveau. De wijknetwerken hebben een rol in de keuze van speelvoorzieningen.

Vanuit het oogpunt van volksgezondheid hebben we extra aandacht voor sporten voor schoolgaande kinderen. Bewegingsonderwijs en sport kunnen de trend van overgewicht keren. Het is belangrijk dat er op school en bij de naschoolse opvang voldoende sportactiviteiten georganiseerd worden. De sportverenigingen moeten meer betrokken worden bij de brede school en de naschoolse opvang.

Hiermee bevorderen we ook de sociale samenhang in de stad. Zowel school als sport kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan die sociale samenhang. Een samenhangend aanbod van onderwijs en sport biedt een rijke leeromgeving waarin kinderen en jongeren de kans krijgen om hun talenten optimaal te ontplooien, sociale vaardigheden op te doen en plezier te hebben.

Voor de kinderen uit gezinnen van de laagste inkomensgroepen zal gratis deelnemen aan de sportactiviteiten mogelijk worden.

Aansluitend op onze belangrijke speerpunten concluderen wij dat het belangrijkste uitgangspunt voor de komende jaren is het bevorderen van voldoende bewegingsonderwijs voor de jeugd.

Uitgangspunt 6:

Het gemeentebestuur vindt goed sportonderwijs op basisscholen essentieel en wil hierover in overleg treden met de schoolbesturen om te bezien hoe dit gerealiseerd kan worden.

9. Ouderen en inactieven

Algemeen erkend wordt dat sport en bewegen een positieve invloed hebben op het welzijn van de mensen en gezondheidsproblemen kan voorkomen. Niet alle Nieuwegeiners zijn echter sportief actief. Er zijn ook groepen volwassenen inactief. De stap naar sport blijkt voor hen te groot. Het betreft hier vaak kwetsbare groepen, voor wie sport en bewegen juist extra belangrijk is. Ouderen en mensen met een beperking of chronische aandoening doen minder aan sport en hebben vaker gezondheidsproblemen. Ook hun maatschappelijke participatie is vaak lager. Een actieve leefstijl vergroot zelfredzaamheid, verlaagt gezondheidsrisico's en leidt tot minder zorgconsumptie. Deelname aan sport- en beweegactiviteiten kan ook een bijdrage leveren aan de sociale samenhang en het welzijn in de buurten.

Om de gezondheidsvoordelen te realiseren is het van belang de bestuurlijke focus te richten op de mogelijkheden van sport- en bewegen voor ouderen en inactieven. Voor ouderen en inactieven geldt dat niet alleen sport, maar ook dagelijks bewegen belangrijk is. Gerichte beweegprogramma's kunnen bijdragen aan het verminderen van de risico's op hart en vaatziekten bij ouderen en depressies en eenzaamheid bij volwassenen.

Nieuwe initiatieven kunnen aansluiten bij de wensen van de ouderen en op maat gemaakte arrangementen opleveren. Hierbij kan aansluiting gezocht worden bij activiteiten van de zorgverzekeraars. Daarbij is doorgaans sprake van voldoende medische begeleiding, informatie en voorlichting.

Voor de toekomst vragen de volgende punten om aandacht:

- samenwerking met verzorgingshuizen
- inzetten senioren om de sport- en beweegactiviteiten te begeleiden
- samenwerking met bv. gilden (bijv. organisatie van wandelingen)

Resumerend herhalen we ons algemene uitgangspunt 2 voor de ouderen en inactieven en werken we dit uit in een innovatief plan plus bijbehorend uitvoeringsprogramma.

Uitgangspunt 2:

Het gemeentebestuur richt zich vooral op

- a. het stimuleren van sport en bewegen voor :
- de ouderen en inactieven
 - de mensen met een beperking
 - de inwoners uit de lage inkomensgroepen
- én
- b. het voorkomen van sport- en beweeguitval.

10. Sociale infrastructuur

Binnen de Nieuwegeinse verenigingsstructuur is een groot aantal sporters actief. Deze verenigingsstructuur is van groot belang. De gemeente Nieuwegein beschouwt sportverenigingen als de belangrijkste partner voor de uitvoering van het sport en beweegbeleid. Sporten in verenigingsverband blijft naar verwachting ook in de toekomst de belangrijkste mogelijkheid voor sportbeoefening.

Het grootste deel van de verenigingen is afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Vanwege een afnemend aanbod van vrijwilligers en de veranderende wensen van de sporters is het voor veel verenigingen moeilijk om hun rol goed invulling te geven. Ook de bestuurlijke focus op een integrale sociale samenhang en sociaal partnerschap verhoogt de druk op verenigingen. Daarom zal, samen met de verenigingen, bekeken worden op welke wijze de verenigingsstructuur geprofessionaliseerd kan worden, zodat behoud ook in de toekomst gewaarborgd is, verenigingen goed op eigen benen kunnen staan en hun maatschappelijke rol goed kunnen vervullen. Verenigingen zullen daarbij gestimuleerd worden fondsen aan te boren en partnerschappen aan te gaan (sociaal ondernemerschap). Samenwerking met onderwijs wordt speerpunt.

Maar ook bedrijfsleven, welzijnsinstellingen, wijkorganisaties en sportscholen zullen interessante partners zijn om mee samen te werken aan het verhogen van de sportdeelname.

De bestuurlijke focus op het versterken van de maatschappelijke rol van sportverenigingen leidt tot een goede ondersteunende structuur voor de sport. In dat kader wordt de huidige ondersteunende structuur, waaronder het sport-servicepunt, geëvalueerd om te bezien of de dienstverlening en ondersteuning nog aansluit bij de doelen en wensen van de gemeente en de verenigingen. Ook zal bekeken worden op welke onderdelen de huidige gemeentelijke regelgeving belemmeringen opwerpt voor verenigingen en of aanpassingen wenselijk en mogelijk zijn.

Gezien de toenemende populariteit van de anders georganiseerde sport (fitnesscentra, beweggroepen etc.), investeert de gemeente Nieuwegein daarnaast ook in afspraken met commerciële sportaanbieders.

Uitgangspunt 7:

De huidige verenigingsstructuur wordt beschouwd als een belangrijke pijler van de sociale infrastructuur voor sport en bewegen. Om die structuur te behouden en te versterken worden samen met de verenigingen de volgende onderwerpen onderzocht:

- verdere professionalisering van organisaties/verenigingen
- fondsenwerving & partnerships
- evaluatie huidige ondersteunende structuur
- eventueel aanpassen gemeentelijke regelgeving

Uitgangspunt 8:

Het gemeentebestuur blijft intensief samenwerken met de sportverenigingen maar zoekt ook naar nieuwe partners en verbanden om de doelen te bereiken.

11. Fysieke infrastructuur

Goede accommodaties dragen bij aan het plezierig wonen in Nieuwegein. In de loop der jaren is een diversiteit aan gemeentelijke sportaccommodaties gerealiseerd. Die accommodaties vormen de basisinfrastructuur. Er wordt voortdurend nagegaan in hoeverre de basisinfrastructuur nog voldoet aan de eisen van deze tijd (o.a. op multifunctioneel gebruik). Evaluatie van de sportnota heeft geleerd dat een upgrading van diverse accommodaties gewenst is. De aanleg van kunstgras maakt een beter gebruik van accommodaties mogelijk en er is behoefte aan een upgrading van de beschikbare binnensportaccommodaties.

Een objectieve capaciteitsberekening geldt als uitgangspunt voor het bepalen van de behoefte. Voor een eventuele uitbreiding van het voorzieningenniveau streeft de gemeente naar particulier initiatief dan wel publiek-private samenwerking.

Veel sportaccommodaties worden nu alleen gebruikt door de reguliere verenigingssport of de schoolsport. Het is van belang om het maatschappelijk rendement van de accommodaties c.q. een zo hoog mogelijke bezettingsgraad te bevorderen. Gebruik door andere vormen van sport, naschoolse opvang en meer incidentele activiteiten moet mogelijk worden. Daarbij wordt aangesloten bij de trend dat steeds meer sporters ook buiten de reguliere verenigingsstructuur sporten. En ook de openbare ruimte leent zich goed voor sport- en bewegen, zoals bijv. de speelterreinen en voorzieningen voor wandelen, hardlopen, fietsen en skaten. Voor het incidenteel sporten in de buitenruimte zullen de mogelijkheden beter onder de aandacht worden gebracht en waar nodig ontbrekende schakels worden aangelegd.

Uitgangspunt 9:

Het gemeentebestuur beschouwt de huidige gemeentelijke sportaccommodaties als basisinfrastructuur. Er wordt voortdurend nagegaan in hoeverre de basisinfrastructuur nog voldoet aan de eisen van deze tijd (o.a. op multifunctioneel gebruik). Een objectieve capaciteitsberekening gerelateerd aan de behoefte geldt daarbij als uitgangspunt. Voor een ev. uitbreiding van het voorzieningenniveau buiten de basisinfrastructuur streeft de gemeente naar particulier initiatief dan wel publiek-private samenwerking.

Uitgangspunt 10:

Het gemeentebestuur streeft naar een optimaal gebruik van de sportaccommodaties.

Uitgangspunt 11:

Het gemeentebestuur wil de beschikbare mogelijkheden voor individueel sporten in de openbare ruimte beter onder de aandacht brengen en waar nodig en mogelijk verbindingen op ontbrekende schakels aanleggen.

Uitgangspunt 12:

Conform het collegeakkoord 2006-2010 blijft het huidige speelplaatsenbeleid van kracht, maar mogelijke aanpassing kan aan de orde komen binnen het kader van het wijkgericht samenwerken.

12. Van beleidskader naar uitvoeringsprogramma

Met het vaststellen van de visie, de missies en de twaalf uitgangspunten in dit beleidskader zetten we een stevig fundament neer om een beleidsplan te formuleren: het beleidsplan Nieuwegein Beweegt.

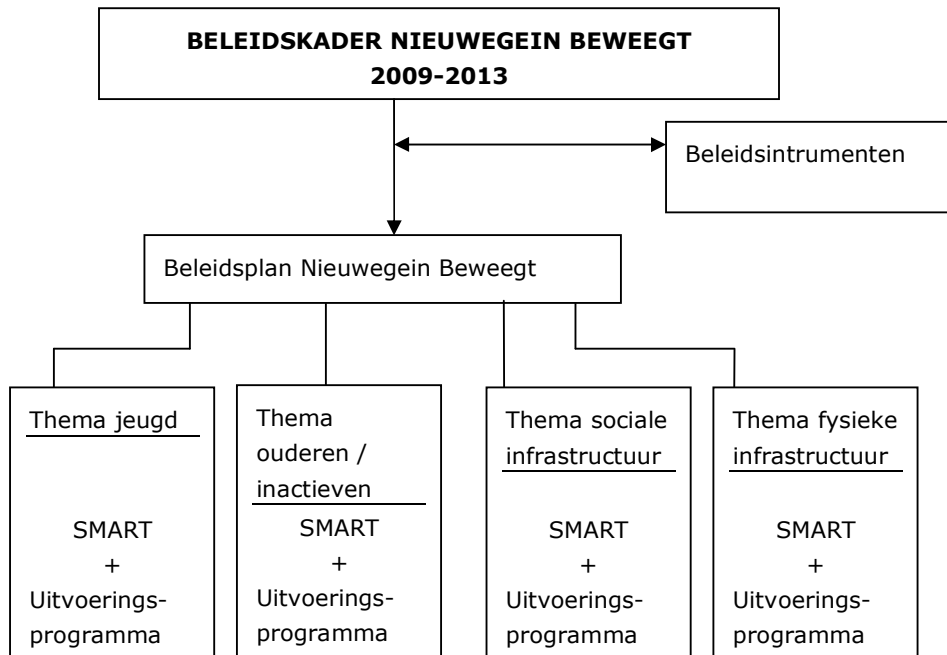
In het beleidsplan worden de doelstellingen voor de komende jaren geformuleerd. Die doelstellingen zullen samen met het maatschappelijk veld worden opgesteld. De uitvoering dient immers hoofdzakelijk door het maatschappelijk veld gerealiseerd te worden. De doelstellingen zullen op basis van sterkte-zwakte-analyses op de vier deelthema's, de landelijke en provinciale streefcijfers en de beschikbare kengetallen worden opgesteld. De visie, de twee missies en de twaalf uitgangspunten zijn daarbij kaderstellend. De landelijke en provinciale streefcijfers richtinggevend.

De beschikbare kengetallen op de deelthema's voorzien in referentiemateriaal om de discussie over de doelstellingen voor de komende jaren goed te voeren.

Het beleidsplan kan vervolgens weer vertaald worden naar een uitvoeringsprogramma voor de jaren 2009-2013, zodat inzichtelijk gemaakt wordt op welke wijze het halen van de doelstellingen wordt nagestreefd.

Het uitvoeringsprogramma zal bestaan uit de diverse projecten, die bij gaan dragen aan het realiseren van de doelstellingen.

Schematisch ziet dat er als volgt uit:

Financiering van de projecten zal plaatsvinden vanuit de bestaande middelen voor sport en bewegen en via extern te verwerven middelen van rijk, provincie en fondsen. Om de inzet van bestaande middelen voor sport en bewegen voor de projecten mogelijk te maken, zal het bestaande beleidsinstrumentarium geactualiseerd worden.

Het gaat dan om het opstellen van nieuwe beleidsregels voor subsidiëring van projecten ter bevordering van sport en bewegen en regels voor het gebruik van de sportaccommodaties. Dit zal na vaststelling van de doelstellingen voor het beleidsplan als apart actiepunt worden uitgewerkt.

Voor de inzet van sport en bewegen voor andere beleidsvelden c.q. maatschappelijke doeleinden zal integrale financiering gezocht worden.

Met al deze acties formuleert de gemeente een nieuwe start voor de sturing op het maatschappelijk rendement van sport en bewegen in Nieuwegein.